

Rekenkamer Hilversum

Jaarplan 2018

Rekenkamer Hilversum

Jaarplan 2018

Rekenkamer Hilversum

Dudokpark 1, kamer 1.14

Postbus 9900

1201 GM HILVERSUM

Rekenkamer@hilversum.nl

Januari 2018

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Tot standkoming jaarplan	5
2. Onderzoeken	6
2.1 <i>Gestart in 2017</i>	<i>6</i>
2.2 <i>Nieuwe onderzoeken in 2018</i>	<i>8</i>
3. Overige activiteiten	9
4. Planning	10
5. Begroting	11

Voorwoord

In dit jaarplan vindt u een overzicht van de onderzoeken die de rekenkamer van de gemeente Hilversum in 2018 zal gaan doen. Het onderzoek naar gemeentelijke samenwerking is bijna klaar en zal nog voor de gemeenteraadsverkiezingen aan u worden gepresenteerd. Het onderzoek naar de verstrekking van Wmo-voorzieningen loopt door vanuit 2017 en zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2018 worden afgerond. Verder zal de rekenkamer in 2018 drie grote onderzoeken en één klein onderzoek opstarten.

De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 zullen voor een nieuwe samenstelling van de raad en het college zorgen. De rekenkamer wil de “oude” raad en het college bedanken voor de prettige samenwerking in de afgelopen vier jaar. De rekenkamer hoopt deze prettige samenwerking met de nieuwe raad en het college na de verkiezingen voort te zetten.

Voor meer informatie over de Rekenkamer Hilversum en al onze publicaties verwijzen wij u graag naar onze website <http://www.hilversum.nl/Bestuur/Rekenkamer> . Via de website kunnen burgers ook suggesties doen voor onderzoek door de rekenkamer.

Robert Elenbaas
voorzitter

1. Totstandkoming jaarplan

In het najaar van 2017 heeft de rekenkamer alle fracties benaderd om een afspraak te maken voor het jaarlijkse rondje langs de fracties. Doel van dit rondje is onder andere om input op te halen voor het nieuwe jaarplan. Afgelopen najaar hebben zes fracties de rekenkamer uitgenodigd om langs te komen in hun fractievergadering. De rekenkamer heeft de gesprekken en informatie van de fracties zeer gewaardeerd. De rekenkamer zal aan iedere fractie terugkoppelen wat met de suggesties voor onderzoeken uit het rondje langs de fracties van 2017 is gedaan.

In totaal heeft de rekenkamer 28 verschillende suggesties voor rekenkameronderwerpen opgehaald in het rondje langs de fracties. De rekenkamer heeft deze onderwerpen gegroepeerd naar overkoepelende thema's. De vijf thema's, die het vaakst door fracties (direct of indirect) naar voren zijn gebracht, zijn (in willekeurige volgorde);

- privacy/informatiebeveiliging;
- burgerparticipatie/bewonersinitiatieven;
- de Vorstin;
- verantwoording over gevoerd beleid/handhaving van beleidsmaatregelen;
- duurzaamheid; de samenhang tussen beleid en diverse (bewoners)initiatieven.

Voor 2018 heeft de rekenkamer besloten van de bovenstaande shortlist de volgende twee nieuwe onderzoeken in haar jaarplan op te nemen; privacy/informatiebeveiliging en duurzaamheid.

Binnen het onderwerp duurzaamheid zal bovendien ook aandacht worden besteed aan bewonersinitiatieven en verantwoording over gevoerd beleid.

De rekenkamer heeft in haar afweging verschillende criteria meegenomen, waaronder:

- maatschappelijke relevantie; het onderwerp raakt direct het belang van burgers;
- financieel belang;
- risico's voor doeltreffendheid, doelmatigheid en/of rechtmatigheid;
- toegevoegde waarde van rekenkameronderzoek: het levert informatie op waarover de raad nog niet beschikt;
- het onderwerp heeft bij voorkeur een breed draagvlak in de gemeenteraad: het onderwerp is niet politiek gemotiveerd, maar is verbonden aan aspecten van "goed bestuur" (kaderstelling en controle gemeenteraad: doeltreffendheid, doelmatigheid, rechtmatigheid, transparantie).

Ook betreft de rekenkamer in haar afweging de kosteneffectiviteit van een onderzoek: de voorkeur gaat uit naar een onderwerp waarbij de onderzoeksinspanningen en de mogelijke verbeteringen die uit het onderzoek kunnen voortvloeien in goede verhouding tot elkaar staan.

Voor meer informatie over de rekenkamer, haar visie, werkwijze en onderzoeksrapporten verwijzen wij u naar de website <http://www.hilversum.nl/Home/Bestuur/Rekenkamer>

U kunt de Rekenkamer Hilversum ook volgen op Twitter via @RKHilversum.

2. Onderzoeken

2.1 Gestart in 2017

Gemeentelijke samenwerking

Gemeenten werken steeds meer samen. Bezuinigingen van de afgelopen jaren en een toename van taken met name uit het sociale domein waarvoor een bepaalde schaalgrootte vereist is, hebben ertoe bijgedragen dat gemeenten meer taken samen zijn gaan uitvoeren. Samenwerking biedt voordelen zoals een bundeling van kennis en ervaring, kostenspreiding en risicodeling, maar kent ook nadelen zoals minder zeggenschap en invloed op de taken die in gezamenlijkheid worden uitgevoerd.

In Hilversum speelt er momenteel veel rond het thema “regionale samenwerking”. In 2016 is er door Deloitte een onderzoek naar de bestuurskracht van de Regio Gooi en Vechtstreek uitgevoerd en in het najaar 2016 is de werkgroep raadsambassadeurs Gooi en Vechtstreek geëvalueerd. In het rondje langs de fracties in het najaar 2016 hebben fracties aangegeven behoefte te hebben aan een verdere verdieping van thema’s die in het onderzoek van Deloitte worden aangestipt. Het gebrek aan grip op regionale maar ook op bovenregionale samenwerkingsverbanden, en dan met name de wijze waarop fracties in staat worden gesteld om zienswijzen in te dienen, wordt door bijna alle fracties als problematisch ervaren.

De rekenkamer wil met dit onderzoek in kaart brengen aan welke regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden de gemeente Hilversum deelneemt, wat de kosten en baten zijn en welke mogelijkheden tot sturing en controle de raad op deze samenwerkingsverbanden heeft. De rekenkamer wil hiermee de raad in staat stellen om zijn grip op deze samenwerkingsverbanden te verbeteren.

Om bovenstaande te onderzoeken heeft de rekenkamer een brede inventarisatie van alle regionale en bovenregionale samenwerkingsverbanden uitgevoerd. Vervolgens heeft de rekenkamer een verdiepende studie uitgevoerd aan de hand van de volgende casussen: Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek, De Regio Gooi en Vechtstreek, De Metropool Regio Amsterdam (MRA) en het Goois Natuurreservaat (GNR).

Het onderzoek bevindt zich momenteel in de afrondende fase. Op 14 februari 2018 zullen de resultaten van het onderzoek, voorafgaand aan de Commissie Economie en Bestuur, aan de “oude” gemeenteraad worden gepresenteerd. Op 23 mei zal volgens planning de politieke behandeling van het onderzoek plaatsvinden door de “nieuwe” raad in de Commissie Verbonden Partijen.

Verstrekking van Wmo-voorzieningen

Sinds 1 januari 2015 zijn de zorgtaken, die gemeenten op grond van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) moeten uitvoeren, sterk uitgebreid. De rekenkamer is benieuwd hoe – zo'n anderhalf jaar na de decentralisatie – de uitvoering van de Wmo in de gemeente Hilversum (ver)loopt. Welke ervaringen hebben gemeente en cliënten opgedaan en welke mogelijkheden tot verbetering zijn er?

De rekenkamer wil graag van een aantal Wmo-voorzieningen (zoals hulp bij het huishouden, scootmobielen, rolstoelen, dagbesteding en begeleiding) onder meer weten hoeveel en welke voorzieningen de gemeente de afgelopen periode heeft verstrekt, hoe lang het aanvraagproces heeft geduurd en wat de hoogte van de eigen bijdrage was. Deze cijfers wil de rekenkamer vervolgens vergelijken met een aantal andere gemeenten. Ook is de rekenkamer geïnteresseerd in de kwalitatieve uitvoering van het proces van hulpvraag waarmee een inwoner naar het loket komt tot de uiteindelijk beslissing, waarbij de voorziening wordt toe- of afgewezen. In dit proces is het "keukentafelgesprek" een belangrijke stap om de hulpvraag en de mogelijke oplossing daarvoor goed in kaart te brengen. De rekenkamer wil graag weten hoe dit proces verloopt, welke werkinstructies de consultants gebruiken en hoe inwoners dit proces ervaren. Was het duidelijk waar mensen met hun hulpvraag naar toe konden? Was de door de gemeente Hilversum verstrekte informatie duidelijk? En is men uiteindelijk goed geholpen door de gemeente?

Om bovenstaande vragen te beantwoorden voert de rekenkamer een kleine benchmark uit, waarin kwantitatieve gegevens voor enkele voorzieningen worden vergeleken met andere gemeenten. Voor het kwalitatieve deel van het onderzoek wordt een aantal inwoners – met expliciete toestemming van de betreffende inwoners - actief gevolgd in het aanvraagtraject. De cliënt wordt van het moment dat men contact heeft met de gemeente, via het keukentafelgesprek, tot de toeleiding naar de zorgaanbieder "geschaduw'd". Daarbij worden alle contactmomenten en verstrekte informatie meegenomen in de analyse. Met behulp van deze casuïstiek worden verbeterpunten in kaart gebracht. De rekenkamer denkt daarbij aan onderwerpen als informatievoorziening omtrent de eigen bijdrage, het door de gemeente gehanteerde uurtarief, de inzet van de onafhankelijke cliëntondersteuner en de leesbaarheid van de beschikking.

De doorlooptijd van dit onderzoek is langer dan verwacht, aangezien de werving van inwoners die mee willen werken aan onderzoek, minder voortvarend verloopt dan verwacht. Ook dragen de huidige doorlooptijden van het aanvraagtraject bij aan de vertraging in het onderzoek. De rekenkamer verwacht het onderzoek in het tweede kwartaal 2018 af te ronden.

Landelijke Spotdag

In de maand december van 2017 heeft de rekenkamer meegedaan aan een landelijk onderzoek, de "Spotdag". Deze Spotdag voert de rekenkamer uit in samenwerking met andere rekenkamer(commissie)s en de Algemene Rekenkamer. In 2017 wilde de rekenkamergemeenschap graag onderzoeken wat inwoners graag van hun gemeenten willen weten. Wat willen inwoners weten over de manier waarop de gemeente geld uitgeeft en de keuzes die daarin gemaakt worden? Op welke manier ontvangen zij graag deze informatie? Waarom willen zij graag deze informatie ontvangen? En wat kan er beter of slimmer?

Om de mening van inwoners te peilen heeft de rekenkamer in de maand december een digitale vragenlijst uitgezet via sociale media, website en facebookpagina van de gemeente Hilversum,

Hilversummail en het burgerpanel. Ook hebben leden van de rekenkamer in het centrum van Hilversum passanten bevraagd over de behoefte aan informatie die zij hebben ten aanzien van de gemeente Hilversum.

De resultaten van deze landelijke spotdag zal de rekenkamer door middel van een bondige rapportage in het eerste kwartaal van 2018 terugkoppelen aan de gemeenteraad.

2.2 Nieuwe onderzoeken in 2018

Publiek-Private Samenwerking: Stichting begraafplaatsen en crematorium

In 2017 was de rekenkamer voornemens onderzoek te doen naar publiek-private samenwerking in de vorm van de Stichting begraafplaatsen en crematorium. De rekenkamer wil graag onderzoeken waarom de gemeente voor deze vorm van verzelfstandiging heeft gekozen, hoe deze constructie zich verhoudt tot de Wet Markt en Overheid en de Europese wetgeving op het gebied van de-minimisverordening en staatssteun, en welke zeggenschap de gemeente nu en de toekomst heeft over onder meer de tarieven.

In juli 2017 kondigde het college een verwacht negatief exploitatieresultaat en een daaropvolgend onderzoek naar de exploitatie van de stichting, aan. Op 16 december 2017 zijn de resultaten van dit onderzoek behandeld in de Commissie Verbonden partijen en op 6 december heeft de raad conform het raadsvoorstel behorend bij het onderzoek, besloten.

De rekenkamer wilde de resultaten van het onderzoek naar de exploitatie eerst afwachten, alvorens zij haar onderzoek naar de stichting zou gaan opstarten. Nu het onderzoek door het college is afgerond en de raad daar een besluit over heeft genomen, zal de rekenkamer in het eerste kwartaal van 2018 een onderzoek naar publiek-private samenwerking in de vorm van de Stichting begraafplaatsen en crematorium, opstarten.

Jeugdzorg

In het Jaarplan van 2017 had de rekenkamer reeds capaciteit gereserveerd voor een onderzoek naar Jeugdzorg. Doordat het onderzoek naar de verstrekking van Wmo-voorzieningen een langere doorlooptijd heeft dan oorspronkelijk verwacht, heeft de rekenkamer het onderzoek naar Jeugdzorg doorgeschoven naar het tweede kwartaal van 2018. Op deze manier wil de rekenkamer voorkomen dat er twee onderzoeken gelijktijdig in hetzelfde domein plaatsvinden.

Duurzaamheid

De rekenkamer wil graag onderzoeken wat het beleid van de gemeente Hilversum is op het gebied van duurzaamheid en hoe dit beleid samenhangt met verschillende maatregelen en (bewoners)initiatieven. Ook wil de rekenkamer graag onderzoeken hoe de gemeente controleert wat deze maatregelen en initiatieven hebben opgeleverd.

Privacy/informatiebeveiliging

In het onderzoek naar Wmo-verstrekingen heeft de rekenkamer reeds geconstateerd dat de beveiliging van privacygevoelige gegevens van burgers op onderdelen nog verbeterd moet worden. Per 25 mei 2018 geldt de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Daarmee worden de privacyrechten van burgers versterkt en uitgebreid. Voor organisaties, waaronder gemeenten,

betekent dit meer verantwoordelijkheden om de privacy van burgers te beschermen. Bij overtreding van de nieuwe regelgeving kunnen boetes oplopen tot 20 miljoen euro. De rekenkamer wil graag een half jaar na de invoering van de AVG, onderzoeken of de maatregelen die de gemeente heeft genomen voldoende zijn om de privacy van burgers te beschermen.

3. Overige activiteiten

Contact met de raad

In februari 2018 zal de rekenkamer zich aan de hand van het Jaarverslag 2017 verantwoorden over haar werkzaamheden in 2017. Na de verkiezingen, wanneer de nieuwe raad geïnstalleerd is, maakt de rekenkamer graag kennis met de nieuwe raad en zal zij een korte presentatie over haar werkzaamheden geven in het inwerkprogramma van de nieuwe raad. In het najaar zal de rekenkamer wederom inventariseren welke onderzoeksbehoefte er leeft in de raad met het oog op het jaarplan 2019. Daarnaast zal gedurende het jaar een aantal malen contact met de raad zijn over lopende of afgeronde onderzoeken.

Contact met de rekeningencommissie

In november vindt het jaarlijkse afstemmingsoverleg met de rekeningencommissie, de wethouder Financiën en de accountant plaats om de onderzoekplanning voor het volgende jaar af te stemmen.

Contact met de griffie, college en ambtelijke organisatie

Naast het contact met de raad wil de rekenkamer ook dit jaar blijven investeren in goede relaties met de griffie, het college van burgemeester en wethouders en de ambtelijke organisatie. Graag maakt de rekenkamer na de verkiezingen in maart 2018 kennis met het nieuwe college.

Contact met de NVRR en andere rekenkamer(commissie)s

Buiten de contacten die gericht zijn op haar werkzaamheden in Hilversum, vindt de rekenkamer het belangrijk om contact te onderhouden met andere (lokale) rekenkamer(commissie)s. Dit contact krijgt mede vorm door participatie in de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) en het bezoeken van congressen voor rekenkamers. Ook wordt zo nodig samenwerking gezocht met andere rekenkamers in de regio, met dit doel is in 2017 een kring van rekenkamer(commissie)s uit de regio Gooi en Vechtstreek opgericht.

Opvolging aanbevelingen naar aanleiding evaluatie rekenkamer

Op 11 oktober 2017 is in de Commissie Economie en Bestuur gesproken over de wijze waarop opvolging gegeven kan worden aan de aanbevelingen uit de evaluatie van de rekenkamer van september 2016. Voor 2018 betekent dit dat de rekenkamer de volgende (nieuwe) activiteiten zal ondernemen:

- Het jaarverslag zal voortaan worden behandeld in de Commissie Economie en Bestuur. In het jaarverslag van de rekenkamer staat de besluitvorming van de raad per afgerond onderzoek vermeld. Door dit jaarverslag te bespreken in de Commissie Economie en Bestuur, is er jaarlijks een vast moment waarop aandacht is voor de besluitvorming van de raad naar aanleiding van de onderzoeken van de rekenkamer. Op 14 februari zal het Jaarverslag 2017 worden behandeld.

- De rekenkamer start met een experiment waarbij een inwoner – in de functie van “burgeradviseur”- wordt geworven om “mee te draaien” in een onderzoek van de rekenkamer. Voor het onderzoek geldt dat er sprake moet zijn van een onderzoeksonderwerp dat een duidelijke relatie met de maatschappij in Hilversum heeft en waar inwoners een mening /visie/ervaring mee hebben. Het doel van dit experiment is enerzijds om de betrokkenheid van burgers bij de rekenkamer te vergroten en anderzijds om toegang te krijgen tot netwerken en expertise in de Hilversumse samenleving.
- Bij wijze van experiment zal het proces van bestuurlijk wederhoor bij een nieuw onderzoek in 2018 worden aangepast. Het rapport van de rekenkamer zal *eerst* behandeld worden in de betreffende raadscommissie, en *daarna* zal het college – het debat in de raadscommissie gehoord hebbende – een bestuurlijke reactie formuleren. De bedoeling van dit experiment is, dat de discussie over het onderzoek van de rekenkamer tussen raadsleden onderling zal plaatsvinden, in plaats van – zoals het nu vaak gaat - tussen raadsleden en de wethouder. Dit experiment zal geëvalueerd worden.

4. Planning

De planning van de rekenkamer voor het komende jaar ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

2015			
Januari - Maart	April - Juni	Juli – September	Oktober -December
Jaarplan 2018			
Jaarverslag 2017			
afronden onderzoek “gemeentelijke samenwerking”			
afronden landelijke “Spotdag”			
uitvoeren onderzoek “Wmo-verstrekingen”	afronden onderzoek “Wmo-verstrekingen”		
opstarten onderzoek “PPS: Stichting begraafplaatsen en crematorium”	uitvoeren onderzoek “PPS: Stichting begraafplaatsen en crematorium”	afronden onderzoek “PPS: Stichting begraafplaatsen en crematorium”	
	opstarten onderzoek “Jeugdzorg”	uitvoeren onderzoek “Jeugdzorg”	afronden onderzoek “Jeugdzorg”
		opstarten onderzoek “duurzaamheid”	uitvoeren onderzoek “duurzaamheid”
			opstarten onderzoek “privacy/informatie- beveiliging”

			afstemmingsoverleg met rekeningencommissie
			inventarisatie onderzoekbehoefte raad

5. Begroting

Kostenpost	Begroting
1. Inhuur onderzoekbureaus en vergoedingen leden	€ 79.000
2. Loonkosten	€ 65.000
3. Overige kosten	€ 1.000
Totaal	€ 145.000